

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sisäilmakyselyn tulokset

Myllylän koulu

Myllylän koulun 3.–6.-luokkalaiset oppilaat vastasivat maaliskuussa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sisäilmakyselyyn. Kaupunki pyysi kaikkia 3.–6.-luokkalaisia, yläkoululaisia ja lukiolaisia täyttämään kyselyn kartoittaakseen koulujen sisäilmatilannetta. Kysely täytettiin sähköisesti oppitunnilla ja kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista. Kysely täytettiin nimettömänä.

Myllylän koulun 163:stä oppilaasta kyselyyn vastasi 120, eli vastausprosentti oli 74.

Miksi sisäilmakysely?

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on luonut sisäilmakyselyn työvälineeksi koulujen sisäilmaongelmien hallintaan Suomessa. Kunnat voivat tilata kyselyn koulujen sisäilmatilanteen kartoittamiseen ja seurantaan. Vertailuaineistona toimii muista suomalaisista kouluista vuodesta 2014 alkaen kerätty aineisto.

Sisäilmakysely antaa vertailukelpoista tietoa oppilaiden kokemasta sisäympäristön laadusta ja tyytyväisyydestä kouluympäristöön sekä koetusta oireilusta ryhmätasolla. Kyselyllä voidaan selvittää, onko esimerkiksi hengitystieoireilu tai huonoksi koettu sisäilma tavallista yleisempää tietyn koulun oppilaiden joukossa verrattuna oireilun yleiseen tasoon Suomessa. Se voi myös antaa viitteitä ongelmien syistä ja auttaa rakennusteknisten selvitysten suuntaamisessa.

Sisäilmakyselyllä ei kuitenkaan voida määrittää mistä syystä koettu sisäilman laatu tai oireilu poikkeaa tavanomaisesta. Pelkän sisäilmakyselyn tulosten perusteella ei tulekaan asettaa tilojen käytölle rajoituksia. Vaikka kyselyssä ei havaittaisi tavanomaisesta poikkeavaa, se ei toisaalta poissulje sitä, ettei koulun sisäilmassa voisi olla jotain terveydelle haitallista.

Kyselyn vastauksiin, erityisesti oireiden osalta, voivat vaikuttaa monet muutkin tekijät kuin mahdolliset sisäilman haittatekijät, kuten vastaajien terveydentila, elintavat, psykososiaaliset tekijät (esim. kouluviihtyvyys ja huolestuneisuus) ja elinympäristö. Tästä syystä erityisesti raportoidun oireilun tulkinta on haasteellista. Nämä kyselyn käyttöä koskevat rajoitteet liittyvät yleisesti kaikkiin käytössä oleviin sisäilmakyselyihin.

Millainen kysely oli?

Kyselyssä oppilaita pyydettiin arvioimaan kokemustaan seuraavista olosuhdehaitoista: liian kuuma, liian kylmä, tunkkainen tai huono ilma, epämiellyttävä haju, pölyisyys tai likaisuus, melu ja luokan rauhattomuus.

Lisäksi oppilaita pyydettiin raportoimaan mahdollisia oireita: hengitystieoireet (nenä tukossa tai nuhaa, kuiva tai kipeä kurkku, äänen käheys, yskä), alahengitystieoireet (hengenahdistusta, hengityksen vinkunaa), silmäoireet (kutiavat tai vuotavat silmät), iho-oireet (ihon kutinaa tai punoitusta) ja yleisoireet (väsymystä, päänsärkyä).

Taustatiedoksi kyselyyn oppilaita pyydettiin kertomaan allergiset sairaudet, arvioimaan omaa sisäilman laatuun liittyvää huolta ja kouluviihtyvyyttä.

Kyselyn tausta-aineisto

Oppilaan itse raportoimat taustatiedot

Väittämä	% vastaajista
Astma, viimeisen 12 kk aikana	4
Heinänuha, viimeisen 12 kk aikana	18
Atooppinen ihottuma, viimeisen 12 kk aikana	22
Koettu terveydentila melko tai erittäin hyvä	29
Melko tai erittäin suuri huoli koulun sisäilman laadusta	33
Koulussa on raikas ja hyvä ilma hengittää aina tai melko usein	38
Pärjään hyvin koulussa aina tai melko usein	81
Opettaja kannustaa ja rohkaisee minua aina tai melko usein	78
Opettaja kohtelee meitä oppilaita oikeudenmukaisesti aina tai melko usein	92
Koulussa on kivaa aina tai melko usein	62

Tulokset olosuhdehaitoista ja oireista

Asteikko: tavanomaista vähemmän (esiintyvyys vertailuaineiston alimman 25%:n joukossa)
tavanomainen
tavanomaista hieman enemmän (esiintyvyys vertailuaineiston korkeimman 25 %:n joukossa)
tavanomaista enemmän (esiintyvyys vertailuaineiston korkeimman 10%:n joukossa)

Taulukko 1: Koetut olosuhdehaitat verrattuna suomalaisiin alakouluihin

Olosuhde	Myllylän oppilaiden kokemus
Liian kuuma	Tavanomaista hieman enemmän
Liian kylmä	Tavanomainen
Tunkkainen tai huono ilma	Tavanomaista hieman enemmän
Epämiellyttävä haju	Tavanomainen
Pölyisyys tai likaisuus	Tavanomainen
Melu	Tavanomainen
Luokan rauhattomuus	Tavanomainen

Taulukko 2: Koetut oireet verrattuna suomalaisiin alakouluihin

Oire	Myllylän oppilaiden kokemus
Hengitystieoireet	Tavanomainen
Alahengitystieoireet	Tavanomaista hieman enemmän
Silmäoireet	Tavanomaista enemmän
Iho-oireet	Tavanomaista hieman enemmän
Yleisoireet	Tavanomaista enemmän

Kokonaisarvio oireilusta: **Tavanomaisesta poikkeava**

THL:n johtopäätökset tuloksista

Kohdekoulun oppilaiden kokemus koulun sisäympäristön laadusta oli pääsääntöisesti tavanomainen (taulukko 1). Koulun oppilaiden raportoima oireilu oli kuitenkin kokonaisuudessaan tavanomaista yleisempää verrattuna muihin suomalaisiin alakouluihin (taulukko 2). Koska oppilaiden kokemus koulun sisäympäristön laadusta oli tavanomainen, tulee kartoittaa ja huomioida myös muiden kuin sisäympäristöön liittyvien tekijöiden merkitystä oireilussa. Hyvään sisäilman laatuun ja viihtyisään kouluympäristöön kannattaa kuitenkin jatkossakin kiinnittää huomiota, koska se edistää terveyttä ja hyvinvointia sekä oppimista.

Jatkotoimenpiteet

Kyselyyn vastasivat Myllylän koulun uuden osan 3.-luokkalaiset ja vanhan osan 4.-6.-luokkalaiset. Näin koulun tulos kertoo pääosin vanhan koulun tilanteesta. Myllylän koulun vanhaa osaa peruskorjataan laajan vaihtoehdon mukaisesti.

Orimattilan kaupungin Tilapalvelu seuraa aktiivisesti koulun olosuhteita. Rakennuksessa on mittarit, joilla tarkkaillaan mm. ilmamäärää, lämpötilaa, hiilidioksidia ja kosteutta. Kiinteistön automaatiojärjestelmä valvoo ja säätää olosuhteita jatkuvasti havaintojen perusteella.